

HRUŠECKÉ OKÉNKO

Č. 99 | ČERVEN 2020 | VYDÁVÁ OBEC HRUŠKY

Vážení spoluobčané,

máme za sebou těžké období vládou vyhlášeného nouzového stavu, jaké v celé historii nikdo z nás nepamatuje. Přesto, že jsem vás v minulém vydání Hrušeckého okénka informovala, jak by měla být krizová situace řešena, věřte, že tomu tak ve skutečnosti nebylo. První informace jsem z počátku získávala tak jako vy, z médií. S několika hodinovým zpožděním přicházely mailly s usnesením vlády ve formě Sbírky zákonů. Chybějící výklad či metodika k vydanému usnesení směřovala k přijímání opatření ze strany vedení obce, kterým měla někdy předcházet jiná rozhodnutí. Obce potažmo starostové mezi sebou komunikovali prostřednictvím telefonátů a dotazů, co je potřeba zařídit. Zejména nedostatek informací nám neumožňoval pružně reagovat na neustálé změny, které

přicházely ze dne na den. Museli jsme přistoupit k řadě opatření vyplývajících z nařízení vlády a ostatních dotčených institucí a to na komunální úrovni. Naším prvořadým úkolem byla informovanost občanů, zabezpečení ochranných prostředků pro zaměstnance, seniory ale i ostatní občany.

Současné ukončení nouzového stavu a pozvolné uvolňování přijatých opatření však s sebou nese další problémy. Letošní vývoj ekonomiky se bezesporu dotkne nejen celého národního hospodářství, ale ovlivní také komunální rozpočty. Naše obec má v současnosti připravenou celou řadu projektů. Některé zcela jistě zrealizujeme do konce letošního roku, neboť zde proběhla výběrová řízení. Co bude následovat, však nedokážu odhadnout. V rámci rozpočtového výhledu jsou plánovány inves-

tice na následující dva roky, u kterých jsme chtěli využít na dofinancování existující dotační tituly. Zda budou tyto zachovány, popřípadě v nejbližší době pozastaveny, dnes ještě nevíme. Zcela jistě však do obecního rozpočtu nepřiteče část daňových příjmů, se kterými jsme počítali. Investiční aktivity obce mohou být z tohoto důvodu v následujících letech výrazně omezeny.

Dovolte mi touto cestou poděkovat všem zaměstnancům obce a radním, kteří k celé situaci přistupovali velmi zodpovědně a ochotně se zapojili do realizace přijatých ochranných opatření. Velké díky patří též občanům za darovaný materiál na výrobu roušek, dále pak švadlenám, které roušky zhotovily, ale také vám všem za vaši ohleduplnost a disciplínu.

Jana Filipovičová

Co bude v obci nového

Jistě jste si všimli, že v současné době probíhá rekonstrukce chodníků a komunikace v ulici Na aleji. K samotnému zahájení mělo dojít až začátkem prázdnin. Z důvodu volných kapacit však firma Stavba a údržba silnic s.r.o. Břeclav zahájila práce v předstihu a vše by mohlo být dokončeno v měsíci srpnu.

V konečné fázi se nachází čištění a monitoring obecní kanalizace, na který bude navazovat zpracování pasportu. To znamená, že budeme mít k dispozici informace o stavu kanalizační sítě v obci včetně návrhů na případné potřebné opravy jak v tištěné, tak v elektronické podobě.

V nadcházejících dnech dojde k obměně herních prvků na dětském hřišti na Zahajce. Práce nebudou trvat dlouho a děti se mohou těšit na zcela nové hřiště. Na spolufinancování se podílí firma innogy Gas Storage s.r.o. Praha poskytnutou dotací.

Do konce listopadu 2020 budou vyměněna a instalována nová svítidla veřejného osvětlení na ulici Břeclavská, Sklepní, U hřiště, Polní, Na aleji, Na Kanadě, Krátká, Písečná, U Svodnice a Na zahajce. Na uvedenou akci jsme získali dotaci z Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a realizace by měla přinést úspory ve spotřebě elektrické energie. Nyní již připravujeme další etapu na příští rok, při které dojde k instalaci svítidel ve zbývajících částech obce.

Do konečné fáze spějí přípravné práce na revitalizaci rybníka Na zahajce. Radou obce byla schválena zadávací dokumentace pro výběrové řízení zhotovitele. Během prázdnin budeme rybník vypouštět, poté dojde k odbahnění - odtěžení dnového sedimentu a následnému zpevnění břehů rybníka. V rámci realizace bude nutné odtěžit vzrostlé a polosuché topoly, které budou nahrazeny novou výsadbou. I na tuto investici bude čerpána příslíbená dotace z rozpočtových prostředků Ministerstva zemědělství ČR.

Jana Filipovičová

Informace ze zasedání zastupitelstva obce

Zasedání zastupitelstva obce 11. března 2020

Zastupitelstvo obce schválilo:

- prodej pozemku p. č. 172 o výměře 72 m² v k.ú. Hrušky
- prodej pozemku p. č. 168 o výměře 74 m² v k.ú. Hrušky
- obecně závaznou vyhlášku č. 1/2020 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- obecně závaznou vyhlášku č. 2/2020 o místním poplatku ze psů
- obecně závaznou vyhlášku č. 3/2020 o místním poplatku z pobytu
- obecně závaznou vyhlášku č. 4/2020 o místním poplatku

za užívání veřejného prostranství

- obecně závaznou vyhlášku č. 5/2020 o místním poplatku ze vstupného
- obecně závaznou vyhlášku č. 6/2020 - zrušení předchozích platných obecně závazných vyhlášek týkajících se místních poplatků
- prodloužení doložení souhlasu o užívání stavby na pozemku p. č. KN 1566/65 k.ú. Hrušky do 31.12.2020.

Zastupitelstvo obce neschválilo:

- záměr prodeje části pozemku p. č. 2108/2 v k.ú. Hrušky.

Zasedání zastupitelstva obce 10. června 2020

Zastupitelstvo obce schválilo:

- závěrečný účet obce Hrušky za rok 2019, souhlasí s celoročním hospodařením obce s výhradami a přijatými opatřeními potřebnými k nápravě zjištěných chyb a nedostatků
- účetní uzávěrku obce Hrušky za rok 2019
- rozpočtové opatření č. 2/2020 s navýšením příjmové části o 1 383 000,- Kč, navýšením výdajové části o 1 833 000,- Kč a použitím finanční rezervy ve financování ve

výši 450 000,- Kč

- zapojení území obce Hrušky do územní působnosti Místní akční skupiny Jižní Slovácko, z.s., IČ: 26667401 na programové období 2021 - 2027.

Zastupitelstvo obce vzalo na vědomí:

- závěrečný účet a účetní uzávěrku DSO Region Podluží za rok 2019.

Informace ze zasedání rady obce

Zasedání rady obce 11. března 2020

Rada obce schválila:

- zadávací dokumentaci veřejné zakázky malého rozsahu k projektu „VO Hrušky - MPO Efekt 2020“
- provedení jarních deratizačních prací v obci
- nabídku firmy Vít Bačík - Klimastyle Hodonín na instalaci klimatizace v MŠ

- Dodatek č. 2 ke Smlouvě o zajištění služeb pro Českou poštu s. p.
- nový ceník ubytování pro rok 2020 v budově Kulturně společenského centra
- jmenování členů výběrové komise pro výběr dodavatele veřejné zakázky malého rozsahu v rámci projektu „VO Hrušky - MPO EFEKT 2020.“

Zasedání rady obce 14. března 2020

Rada obce schválila:

- krizová opatření a doporučení Rady obce v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu
- nabídku distribuce obědů pro seniory do zatavených plastových nádob a úhradu ceny nádoby ve výši 5,- Kč/1 oběd z rozpočtu obce v době trvání vyhlášeného nouzového stavu

vého stavu

- pověření starostky obce k provádění dalších nezbytných krizových opatření vyplývajících z krizové situace a schválených nařízení vlády či jiných dotčených kompetentních orgánů s povinností informovat členy RO o provedených opatřeních prostřednictvím mailové pošty.

Zasedání rady obce 19. března 2020

Rada obce schválila:

- účetní závěrku včetně výsledku hospodaření ZŠ Hrušky za účetní období 2019 sestavenou ke dni 31.12.2019,

dále rozdělení a převod výsledku hospodaření do rezervního fondu ve výši 32 964,59 Kč a fondu odměn ve výši 20 000,- Kč

- účetní závěrku včetně výsledku hospodaření MŠ Hrušky za účetní období 2019 sestavenou ke dni 31.12.2019, dále rozdělení a převod

výsledku hospodaření do rezervního fondu ve výši 189 823,30 Kč a fondu odměn ve výši 50 000,- Kč

- účetní závěrku včetně výsledku hospodaření příspěvkové organizace Správa majetku obce Hrušky za účetní období 2019 sestavenou ke dni 31.12.2019, dále rozdělení a převod výsledku hospodaření do rezervního fondu ve výši 3 528,12 Kč
- předložené znění Smlouvy o umístění a provedení stavby „Rekonstrukce vodovodní přípojky“ na pozemku p.č. 914 a 621/11 v k.ú. Hrušky
- předložené znění Směrnice č. 1/2020 - Směrnice k zadávání veřejných zakázek Obcí Hrušky s účinností ode dne schválení, tj. od 19.03.2020

19.03.2020

- v předloženém znění Výzvu k podání nabídek a textovou část zadávací dokumentace na veřejnou zakázku malého rozsahu na stavební práce „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji“
- oslovení uchazečů na zakázku stavebních prací „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji“:
  1. VHS Břeclav s.r.o., Fügnerova 1161/1, 691 64 Břeclav
  2. STRABAG a.s., Dopravní stavitelství, Odštěpný závod Morava, Oblast Jih, Tovární 3, 620 00 Brno

3. Stavba a údržba silnic s.r.o., Riegrova 817/37, 690 02 Břeclav,

- zhotovitele Pasportu jednotné kanalizace a geodetického zaměření uliční čáry obce Hrušky, kterým bude firma ZK-BRNO s.r.o., IČ 65278500, DIČ CZ65278500, Marie Hübnerové 1704/58, Řečkovice, 621 00 Brno
- uzavření Smlouvy o dílo - „Pasport jednotné kanalizace a geodetické zaměření uliční čáry obce Hrušky“ mezi obcí Hrušky a ZK-BRNO s.r.o., IČ 65278500, DIČ CZ65278500, Marie Hübnerové 1704/58, Řečkovice, 621 00 Brno, v předloženém znění.

Zasedání rady obce 24. března 2020

Rada obce schválila:

- přidělení veřejné zakázky malého rozsahu „VO Hrušky - MPO EFEKT 2020“ uchazeči: E.ON Energie a.s., IČ 26078201, DIČ CZ26078201, F.A.Gerstnera 2151/6, 370 01 České Budějovice 7
- uzavření Smlouvy o dílo - „VO Hrušky - MPO EFEKT 2020 mezi

obcí Hrušky a E.ON Energie a.s., IČ 26078201, DIČ CZ26078201, F.A.Gerstnera 2151/6, 370 01 České Budějovice 7, v předloženém znění způsobu financování investiční akce „VO Hrušky - MPO EFEKT 2020“ - čerpáním dotace z MPO ČR ve výši 1 057 959 Kč a čerpáním vlastních zdrojů ve výši 2 408 245,37 Kč z fi-

nančních prostředků uložených na běžném účtu u Komerční banky a.s.

Rada obce vzala na vědomí:

- probíhající korespondenci týkající se koupě spoluvlastnických podílů pozemků p.č. 699/7, 699/1 a 729/72 v k.ú. Hrušky.

Zasedání rady obce 8. dubna 2020

Rada obce schválila:

- hromadnou licenční smlouvu o veřejném provozování VP_2020_60138 uzavřenou mezi obcí Hrušky a OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s., Čs. armády 786/20, Bubeneč, 160 56 Praha 6, IČ 63839997, DIČ CZ63839997
- Smlouvu o zabezpečení přípravy žádosti o dotaci na akci „Obnova brownfieldu - bývalé požární nádrže, využití na výstavbu nového amfiteátru v obci Hrušky“ uzavřenou mezi obcí Hrušky a firmou WITERO s.r.o. se sídlem: Davídkova 2476/48, Libeň, 180 00 Praha 8, IČ 24235865, DIČ CZ24235865 v předloženém znění
- Smlouvu č. 1030055975/001 o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene na pozemku p. č. 770/6

v k.ú. Hrušky, uzavřenou mezi obcí Hrušky a E.ON Distribuce, a.s. se sídlem: F.A.Gerstnera 2151/6, 370 01 České Budějovice, IČO 28085400, DIČ CZ28085400

- úpravu otevírací doby Pošty Partner - zkrácení odpolední otevírací doby ve čtvrtek do 14:00 hodin a prodloužení dopolední otevírací doby v pátek do 11:00 hodin
- výběr zhotovitele rekonstrukce Dětského hřiště na Zahajce, kterým bude firma MONOTREND s.r.o., Jamné 34, 666 01 Tišnov, IČ 29320313, DIČ CZ29320313
- jmenování komise pro VŘ zakázky malého rozsahu - „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji“.

Rada obce neschválila:

- žádost na dočasné prominutí a

snížení nájemného vyplývajícího z uzavřené nájemní smlouvy na pronájem pozemků uzavřené mezi obcí Hrušky a firmou Czech Outdoor s.r.o. se sídlem Na strži 2097/63, Krč, 140 00 Praha 4, IČO 24199427.

Rada obce vzala na vědomí:

- předloženou nabídku Servisní smlouvy č. 490200673 programového vybavení CODEXIS@GREEN předloženou firmou ATLAS consulting spol. s r.o., Výstavní 292/13, 702 00 Ostrava, Moravská Ostrava, IČO 46578706, DIČ CZ46578706
- předloženou nabídku fixace cen na spotřebu plynu a el. energie firmou E.ON Česká republika, s.r.o. a předložené žádosti na prominutí nájemného, které obdržela Správa majetku obce Hrušky.

Zasedání rady obce 22. dubna 2020

Rada obce schválila:

- navýšení ceny oběda pro seniory ve výši 95,-- Kč včetně DPH/1 oběd. Dále schvaluje Dodatek č. 1 ke smlouvě o zajištění stravování ze dne 20. 10. 2011 uzavřený mezi obcí Hrušky a paní Evou Balášovou, Nám. Míru 150/12, 691 53 Tvrdonice, IČ 75203511, DIČ CZ7358294053
- příspěvek - dotaci na obědy pro seniory ve výši 10 Kč včetně DPH/1 oběd s účinností od 1. 5. 2020
- Správě majetku obce Hrušky, p.o. mimořádnou dotaci na provoz ve výši 200 000,-- Kč
- Rozpočtová opatření č. 1 s navýšením výdajové části o 495 000,-- Kč a použitím finanční rezervy ve výši 495 000,-- Kč

- Smlouvu č. HO-014330059943/001 o zřízení věcného břemene na pozemku p. č. 770/6 v k.ú. Hrušky, uzavřenou mezi obcí Hrušky a E.ON Distribuce, a.s. se sídlem: F.A.Gerstnera 2151/6, 370 01 České Budějovice, IČO 28085400, DIČ CZ28085400
- Smlouvu o dílo na dodávku a montáž herních prvků na dětském hřišti na Zahajce, uzavřenou mezi obcí Hrušky a firmou MONOTREND s.r.o., Jamné 34, 666 01 Tišnov, IČ 29320313, DIČ
- upravenou Pojistnou smlouvu č. 816560414 uzavřenou mezi obcí Hrušky a Generali Českou pojišťovnou a.s., Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1, IČO 45272956, DIČ CZ699001273 s účinností od

25.04.2020 - provedené úpravy se týkají dopojištění nově zbudovaného víceúčelového hřiště u ZŠ a provozování Pošty Partner.

Rada obce vzala na vědomí:

- doručenu smlouvu o dohodě vlastníků provozně souvisejících vodovodů
- nabízené ceny 200,-- Kč/m² za pozemky p.č. 669/7 a 669/1 a 150,-- Kč/m² za pozemek p.č. 729/72 vše v k.ú. Hrušky, záměr koupě a koupi pozemků bude schvalovat zastupitelstvo obce
- informaci o uvolňovacích opatřeních Ministerstva zdravotnictví ČR a záměr zprovoznění Mateřské školy Hrušky a Školní jídelny k datu 25.05.2020.

Zasedání rady obce 5. května 2020

Rada obce schválila:

- přijetí peněžních prostředků ve výši 250 000,-- Kč do vlastnictví obce za účelem spolufinancování rekonstrukce Dětského hřiště Na zahajce v Hruškách a uzavření Darovací smlouvy mezi obcí Hrušky a firmou innogy Gas Storage, s.r.o., se sídlem Limuzská 3135/12, 108 00 Praha 10, IČ 27892077
- přidělení veřejné zakázky malého rozsahu „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji“ uchazeči: Stavba a údržba silnic s.r.o., se sídlem Riegrova 37, 690 02 Břeclav, IČ 26264081
- Smlouvu o dílo na zakázku malého rozsahu - „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji“. Smlouva bude uzavřena mezi obcí Hrušky a firmou Stavba a údržba silnic s.r.o., se sídlem Riegrova 37, 690 02 Břeclav, IČ 26264081, v předloženém znění
- cenovou nabídku na výkon technického a investorského dozoru

na akci „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji

- Smlouvu o příkazu č. 007/2020 na výkon technického a investorského dozoru akce „Obec Hrušky - oprava chodníků a komunikace v ulici Na aleji“ uzavřenou mezi obcí Hrušky a Ing. Jaroslavem Fojtáchem, se sídlem Chodská 42, 690 02 Břeclav, IČ 41595238
- Nájemní smlouvu a smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení služebnosti č. 907/2020-SML uzavřenou mezi obcí Hrušky a Povodím Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, Veveří, 602 00 Brno, IČ 70890013, DIČ CZ70890013
- Smlouvu o dílo uzavřenou mezi obcí Hrušky a Lenkou Topolanskou, se sídlem Komárov 1291, 691 51 Lanžhot, IČ 76251926 na zpracování žádosti o dotaci připravovaného projektu s názvem „Požární zbrojnice v Hruškách“
- harmonogram uvolňovacích opat-

ření v předloženém znění, ke kterému dojde v průběhu měsíce května 2020. Jedná se o znovu zprovoznění knihovny, základní a mateřské školy a také sportoviště, k jejichž uzavření došlo z důvodu vyhlášení nouzového stavu.

Rada obce neschválila:

- poskytnutí finančního příspěvku Lince bezpečí, z.s. se sídlem Ústavní 95, 181 02 Praha 8, IČ 61383198.

Rada obce vzala na vědomí:

- informace o:
  - vydaných Metodikách MŠMT ČR ze dne 30.04.2020
  - zakoupení ozonového generátoru
  - předvolání ke Krajskému soudu ve věci žaloby na ochranu rušené držby
  - pozastaveném schvalování a poskytování dotací z rozpočtu Jihomoravského kraje.

Zasedání rady obce 20. května 2020

Rada obce schválila:

- poskytnutí peněžních prostředků ve výši 5 081,-- Kč do vlastnictví měs-

ta Kyjov za účelem pokrytí nákladů právních služeb Mgr. Jany Zwyrtke Hamplové ve věci těžby šterkopísku

v těsné blízkosti vodního zdroje Bzenec komplex, a uzavření Darovací smlouvy mezi obcí Hrušky a městem

Kyjov, Masarykovo nám, č.p. 30, 697 01 Kyjov, IČ 00285030

- Smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene č. 1011C20/59 uzavřenou mezi obcí Hrušky a Českou republikou - Státní pozemkový úřad se sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3 - Žižkov, IČ 01312774, DIČ CZ01312774
- v předloženém znění Výzvu k podání nabídek a textovou část zadávací dokumentace na veřejnou zakázku malého rozsahu na akci „Hrušky - revitalizace rybníka“
- Příkazní smlouvu na vykonání zadavatelské činnosti (příprava a zajištění průběhu výběrového řízení) pro výběr dodavatele na akci „Hrušky - revitalizace rybníka. Příkazní smlouva bude uzavřena mezi obcí Hrušky a firmou PORADENSTVÍ P+P s.r.o.,

Lipová 126, 751 14 Dřevohostovice, IČ 01892568, DIČ CZ01892568

- v předloženém znění Smlouvu o umístění a provedení stavby „Plynofikace a plyninstalace RD č.p. 128“ na pozemku p.č. 144 v k.ú. Hrušky
- uchazeče, kterým bude zaslána Výzva k předložení nabídky na realizaci akce „Hrušky - revitalizace rybníka“:
  1. Vodohospodářské stavby Javorník-CZ s.r.o., Benátky 17, 698 01 Veselí nad Moravou, IČ 26229455, DIČ CZ2622945
  2. HORÁČEK Milan s.r.o., Sudoměřice 182, 696 66 Sudoměřice, IČ 04500008, DIČ CZ04500008
  3. PaPP, s.r.o., Za Tratí 1154, 686 01 Uherské Hradiště, IČ 00207608, DIČ CZ00207608
  4. Paleso s.r.o., Lhotská 772, 687 22 Ostrožská Nová Ves, IČ 29276276,

DIČ CZ29276272

5. ZEVOS a.s., Nádražní 25, 686 01 Uherské Hradiště, IČ 27699846, DIČ CZ27699846.

Rada obce neschválila:

- žádost administrativní pracovnice týkající se zkrácení pracovní doby.

Rada obce vzala na vědomí:

- informaci o způsobu školního stravování žáků ZŠ Hrušky do konce školního roku 2019/2020
- informaci o objednaných službách na modernizaci ústředny a zabezpečovacího zařízení v budově OÚ
- informaci o zpracování projektové dokumentace na doplnění sloupů VO na ulici, Sklepní, Břeclavská a Na zahajce souvisejícího s realizací projektu EFEKT 2020

Z činnosti DSO Hrušky - Týnec v Hruškách

Pokud nejsou klimatické tlakové podmínky nepříznivé nebo se nestane nějaká nepříjemná havárie na kanalizačním hlavním či domácím řadu, kterou zachytíme citlivými smysly, nebo se člověk nemusí osobně potýkat s problémem na toaletě či v koupelně, bere většinou fungování kanalizační sítě, čerpacích stanic a čistírny odpadních vod jako věc samozřejmou, neviditelnou a nehodnou pozornosti. Kromě toho si tak většina z nás na kanalizaci vzpomene jednou za rok, když mu přijde do schránky vyúčtování s nepříjemnou povinností zaplatit stočné. Zaplatit za ten komfort, že se nemusí starat o nakládání s odpady. Aby ovšem tento luxus fungoval v pořádku, bezpečně a podle zákonných norem, o to se, za podpory a pomoci obou zainteresovaných obcí, stará Dobrovolný svazek obcí Hrušky - Týnec.

Podpora obcí, zejména obou paní starostek, je v současné době velice důležitá, protože infrastruktura, technologické vybavení a i lidé, kteří se na

její správě a obsluze podílejí, stárne a je nezbytné je udržovat v kondici, zlepšovat a bez výrazné námahy kontrolovat. Také administrativní zátěž je dost vysoká, zejména v období fakturace a neutuchajícího boje s těmi, kteří odmítají platit a splácet své dluhy. Tuto ošemetnou kapitolu neplatí se snažíme řešit s právními poradci v rozumných mezích, tj. aby náklady na vymáhání pohledávek nebyly výrazně vyšší než skutečný dluh.

Z pohledu technologie aktuálně v Hruškách již třetím rokem probíhá čištění a monitorování kanalizačního řadu. Důvody, proč je tato investice nezbytná, jsou hned dva. Jednak tím zjistíme stav kanalizace a bude možné lépe plánovat opravy a za druhé, za léta její existence nemáme k dispozici zcela přesné plány kanalizační sítě ani domovních přípojek. Čištění a monitoring provádí společnost TRASKO a.s. z Vyškova. Až na ojedinělé případy by se vás čištění kanalizace nemělo dotknout. Ale výjimky se stávají a v ta-

kovém případě se za případné následky omlouváme.

V loňském a na počátku letošního roku se nám podařilo vybavit všech pět čerpacích stanic v Hruškách novými hladinovými čidly a dálkovým přenosem provozu čerpadel na ČOV do Týnce a odtud dálkovým přístupem k odpovědným osobám. Můžeme tedy rychle reagovat na poruchu čerpací stanice a kritickou situaci řešit okamžitě. Vyhnete se tak nepříjemnému faktu přehřátí a zničení nákladného čerpadla nebo jinému druhu havárie. Na letošní rok jsou plánovány výměny čerpadel na přečerpávací stanici Na zahajce. Cílem je, aby byly výkonnější, trvanlivější a současně ekonomicky úspornější.

V tomto pololetí dochází také k personální změně. Na místo odcházející Bc. Terezy Dubské nastoupila Petra Hůrská, DiS. Tímto děkuji Tereze Dubské za velmi dobrou spolupráci a přeji jí na novém pracovišti hodně štěstí.

Petr Dresler

Už jsme zpátky ve školce

Po návratu z nucených prázdnin jsme konečně otevřeli dveře i naší MŠ v Hruškách. Od 18. května jsme se nejdříve museli naučit být k sobě ohleduplní - nosit roušku, správně se umývat, kašlat a kýchat do předloktí apod. Poté jsme si zase museli zvyknout - hlavně ti nejmenší kamarádi - na

režim dne bez maminky a poslouchat paní učitelku. Větší děti musely začít zase pracovat - učit se, uklízet si hračky, vyrábět a kreslit. Ale všichni, včetně našich rodičů, jsme se do školky móoc těšili.

Ještě jsme si ani pořádně nezvykli a už na nás volala paní

fotografka Urbánková „Usmívej se na mě kluku!“ a taky „Princezno, otoč hlavičku na mě!“ Jen si nás přeměřila, natočila a ihned vyfotila na třídní fotky a předškoláky na školní tablo.

Další týden už jsme slavili náš velký svátek - MDD! Náš týden oslav začal v pondělí návštěvou policejní posádky z Břeclavi. Policie nám ukázala výstroj - čepice, přilby, neprůstřelnou vestu - i výzbroj - pouta, obušek, slzný plyn, pistoli a ochranný kryt. Poseděli jsme si v policejním autě a ukázali nám i maják. Prostě nádherný zážitek!

Hned v úterý naše Berušky a Kotátko musely ukázat svou zručnost při vyřezávání ruční lupinkovou pilkou - zvířátka, autíčka i lodičky z překližky.

Ve středu jsme se ještě ani nenadechli a již začal ten nejkrásnější den v roce - Den dětí! Jako indiáni jsme si přeci museli vyrobit čelenky s barevnými brky, soutěžili jsme v pytlicích, poznávali rostliny našich končin, zpívali a tancovali kolem totemu, jezdili na papírových koních, hledali poklad, stopovali a opékali bizona. Nakonec jsme si ho i snědli v párcích, které nám formou daru věnovala firma Januš! Moc jim děkujeme!

Prostě celý týden jsme si užívali ten náš skvělý Mezinárodní den (týden) dětí a už se těšíme na příští rok na novou zábavu a zážitky.

Ve středu 17. června na nás však čekala ještě jedna velká událost! Loučili jsme se totiž s našimi „předškoláky“, na které po prázdninách čeká jiné, ale také nové dobrodružství - základní škola! V odpoledních hodinách za námi přijeli Standa a Vanda, kteří si připravili malou diskotéku se soutěžemi, hrami a písničkami. Přijel snad na bílém koni i král, který pasoval naše předškoláky na školáky? Nebo to byla královna? Byly to šerpy nebo stužky, které označily naše nové školáky? Dostali děti knížku nebo časopis? Pamětní list jako vzpomínku na naši mateřskou školu nebo fotoknižku?

Bylo mnoho otázek a naší fantazii se přece meze nekladly! Proto jsme se těšili na tuto poslední školkovou akci a důstojně se rozloučili s našimi kamarády. Ještě jednou a

přejeme našim předškolákům mnoho úspěchů v novém světě za zdi ZŠ!

Letošní školní rok 2019/2020 nám sice končí, ale my se určitě máme na co těšit - hry, písničky, básničky i zábavu v dalším školním roce 2020/2021!

Přejeme krásné a bezpečné prázdniny!

Kolektiv Mateřské školy Hrušky

Ze základní školy

Zápis do 1. třídy pro školní rok 2020/2021

Vzhledem k mimořádné situaci proběhl letos zápis dětí do 1. třídy pro školní rok 2020/2021 bez osobní přítomnosti dětí a zákonných zástupců ve škole. Zapsáno bylo 20 dětí, z toho byly podány dvě žádosti o odklad z povinné školní docházky.

Uzavření školy

Od středy 11. března 2020 se dle nařízení vlády z důvodu nákazy koronavirem SARS-CoV-2 uzavřely všechny školy. Výuka probíhala takzvaně distančně, to znamená,

že žáci zůstali doma a učitelé jim posílali učivo na procvičování. Pro všechny zúčastněné nebyla tato doba lehká.

Rodiče se museli doma s dětmi

učit, starat se o domácnost, a ti, co nemohli zůstat doma, ještě chodit do zaměstnání. Touto cestou bych chtěla poděkovat všem našim hrušeckým rodičům za jejich úsilí, se

kterým se tohoto úkolu zhostili.

Dále bych chtěla také poděkovat všem pedagogům, kteří se starali o to, aby děti měly dostatek podnětů

ke své domácí práci. Probíhaly online hodiny, učitelé se snažili žákům nabídnout řadu výukových portálů k procvičování, nápadů a námětů, jak

se doma dále vzdělávat. Důležitá byla pro nás zpětná vazba, abychom věděli, jak se domácí vzdělávání na dálku daří.

Otevření školy

Od pondělí 25. května 2020 mohly děti konečně znovu do školy. Samozřejmě, jak určitě všichni víte z médií, otevření škol provází mnohá omezení. Docházka do školy je dobrovolná a záleželo tedy na rodičích jak se rozhodnou, zda pošlou dítě do školy nebo nechají doma.

Na naši školu se z celkového počtu 93 žáků přihlásilo 58 dětí (to je 62 %) a 35 dětí (to je 38 %) zůstalo na domácí výuce. Podařilo se nám zachovat skupinky dětí podle jednotlivých tříd s jejich kmenovými třídními učitelkami, a dále dvě oddělení školní družiny. Máme mezi sebou zaměstnance,

kteří patří do rizikové skupiny. Ti se rozhodli jít do školy, aby děti z jejich třídy nemusely zůstat doma. Rodiče těchto dětí byli předem upozorněni na přísnější pravidla nošení ochranných roušek.

V celé škole se zavedla přísnější hygienická opatření, aby se co nejvíce eliminovalo nebezpečí přenosu epidemie. Dostatek dezinfekce, časté větrání, dodržování pravidel pro nošení roušek ve škole, zajištění rozvrhu tak, aby se děti nepotkávaly ve společných prostorech, dostatečný pobyt venku na školním dvoře a další. Pořídili jsme dokonce do školy generátor ozónu, který slouží k účinné dezinfekci všech prostorů, ve kterých se žáci pohybují.

Doufám, že se nám zdárně podaří překonat toto těžké období a v září se ve škole sejdem za příznivějších podmínek.

Mgr. Svatava Bradávková,
ředitelka ZŠ Hrušky

Jak jsem trávil tuhle divnou dobu doma

Začátek byl velmi divný. Trvalo mi dlouho, než jsem se naučil si doma rozvrhnout učivo. Učivo jsem pak zvládal dělat sám. Nejvíce mě bavila škola online. Měl jsem chuť jít běhat, ale v roušce se to opravdu nedalo udýchat. Tak jsem cvičil doma a velmi mě to bavilo. V rodině jsme se nepřestali navštěvovat, a tak jsem dědovi pomáhal na zahrádce. Staral jsem se o hrášek, třešně i hrozny.

Když se znovu otevřela škola, bylo to nejlepší, co se mohlo stát. Mohl jsem se potkávat s kamarády, a také chodit běhat bez roušky. V této době jsem si uvědomil, že rodina je nejdůležitější na zemi. Dělat si hlavně radost a nehádat se.

Dan, 4. třída

Celé dva měsíce jsem byl doma a učil jsem se nebo jsem si hrál se sestrou. Ráno jsem vstával kolem deváté hodiny, nasnídal jsem se a nakrmil jsem želvu. Každý den jsem si udělal úkoly, které mi paní učitelka poslala na email. Když jsem měl všechno hotové, hrál jsem si se sestrou, skákali jsme na trampolíně nebo hráli počítačové hry. Večer jsme se s celou rodinou dívali na filmy a pak jsme šli spát. Na učení doma se mi moc líbilo, že jsem nemusel vstávat brzo a nikdo mě po ránu nehonil. Po dvou měsících už mi však bylo smutno po kamarádech.

Michal, 4. třída

Zavření školy

Dne 10.3. se vyhlásila karanténa kvůli viru. Když jsem byla na začátku doma, tak se mi to líbilo. Po nějaké době mě to ale přestalo bavit. Protože dělat si úkoly sama doma je nuda. Ale alespoň jsem měla hodně času na věci, na které čas normálně nemám. Například uklidit si pokoj, poskládat si věci ve skřini, uklidit celý dům nebo hrát badminton. Když se karanténa zrušila, přišlo rozhodování, kdo půjde do školy. Ted' už chodím do školy - sice s omezením, ale nevádí mi to.

Natálie Hřebačková, 5. třída

Karanténa

V úterý 10.3. - naposledy ve škole! Byla jsem ráda, že nemusím do školy. Myslela jsem, že to bude super být doma a nedělat žádné úkoly. Potom jsem ale zjistila, že úkoly si budeme muset dělat i doma. Úkoly mi šly docela dobře, ale doma byla nuda. A nemohli jsme chodit ven, potom jenom v roušce. Už jsem chtěla zpátky do školy. A pak se příkazy rozvolnily a rozhodlo se, že už se do školy může jít. Paní učitelka se zeptala, kdo půjde do školy. Do školy se mělo jít 25.5. A já jsem šla. Tak skončil horor jménem karanténa!

Michaela Lantošová, 5. třída

Výsadba větrolamu

Impulesem pro zakládání větrolamů v zemědělských oblastech v 50. - 60. letech 20. století bylo sucho v roce 1947 a zejména scelování honů po roce 1948, které bylo spojeno s řadou negativ - vysýchání půdy, větrná eroze aj. Větrolamy jsou podskupinou ochranných lesních pásů, za něž je považována veškerá liniová výsadba dřevin, sloužící ke snížení a odstranění negativních vlivů vnějších činitelů, působících hlavně na polní kultury. V ČR bylo vysázeno 1754 ha větrolamových lesních pásů, téměř 67 % jejich rozlohy bylo lokalizováno v jihomoravském kraji, s tím, že později došlo k poklesu původní výměry. U větrolamů nebyla provedena postupná redukce přípravných dřevin (topolů), ani dosadba či alespoň ošetření vysázených cílových dřevin. Dnes je celková výměra větrolamů v jihomoravském kraji cca 1200 ha a jejich životnost v současné době končí. Tyto agrolesnické systémy mohou zásadním způsobem přispět k řešení aktuálních otázek současného hospodaření v krajině, jakými jsou klimatické změny a extrémní klimatické situace (sucho, povodně). Proto se studium účinku větrolamů po mnoha letech znovu stalo předmětem výzkumu.

Katastr obce Hrušky na Břeclavsku je tvořen převážně rozsáhlými lány orné půdy, lesní pozemky zde tvoří pouhé 1 % plochy, zastoupené převážně větrolamy. V souvislosti s nastalými extrémními jevy počasí je třeba tyto krajinné prvky obnovovat, zakládat nové a dosáhnout tak vytvoření pestré mozaiky krajiny, jež by zmírnila dopady sucha a přitom umožnila zemědělcům dále využívat potenciál zdejší úrodné půdy. Také z toho důvodu zde uskutečnila firma Forest-Agro ve spolupráci s Mendelovou univerzitou v Brně založení nového větrolamu - biokoridoru. Plán výsadby byl rozdělen do tří etap: podzim 2018 a 2019, jaro 2020. Pro výsadby byla vybrána zemědělská parcela o šířce cca 18 m a délce 450 m v lokalitě „Hrubé díly“. Tato parcela se nachází uprostřed 60 ha velkého lánu, na němž jsou pěstovány běžné zemědělské plodiny jako kukuřice, pšenice, řepka či slunečnice.

Roku 2018 byl větrolam vysázen na prvních 200 m pozemku, kdy byl po-

zemek rozčleněn na 7 sekcí. Jednalo se o tři sekce, v nichž jsou sazenice chráněny oplocením, střídající čtyři sekce s individuální ochranou - tím je mj. zajištěna lepší průchodnost větrolamu pro zvěř. Hlavními, kosterními, dřevinami větrolamu zde byly třešeň ptačí, jeřáb břek, topol šedý, topol osika a dub letní. Roli doprovodných, výchovných, dřevin zde tvořil javor babyka, lípa malolistá a habr obecný. V okrajových částech větrolamu byly vysázeny také keře, konkrétně ptačí zob obecný, hloh obecný či líska obecná. V každé z daných sekcí bylo zvoleno jiné zastoupení dřevin, aby došlo k omezení rizika odumření větší části větrolamu v případě náchylnosti některé z dřevin k náročným polním podmínkám. Oplocené sekce byly tvořeny nejčastěji kombinací dubu letního, topolu osiky, javoru babyky a v okrajových částech oplocení také keří. Výsadba proběhla v řadách. V sekcích bez oplocení byly opět v různých kombinacích vysázeny kromě topolů šedých a dubů letních také poloodrostky třešně ptačí a jeřábu břeku chráněné plastovými chrániči proti okusu zvěří. Vysazovány byly ve sponu 3,5 m x 3,5 m. Současně s výsadbou proběhl i výsev ušlechtilých trav. Ne všem dřevinám se podařilo přežít první kritický rok a vysoké ztráty byly zaznamenány především na odrostcích topolu. Naopak nejvyšší ujímavost měl javor babyka.

Na podzim roku 2019 se současně s vylepšením loňského nezdaru poda-

řilo založit dalších 200 m větrolamu. Stejně jako u první etapy bylo vytvořeno 7 sekcí, střídavě oplocených a s individuálními ochranami, zachovány byly také spony dřevin v daných sekcích. Kosterní dřeviny zde tvořily třešeň ptačí, jeřáb břek a dub letní. Výchovnými dřevinami zde byly habr obecný a lípa malolistá. Pokusně zde byly vysázeny také řízkovanci topolu černého z původní generace této dřeviny rostoucí v hrušeckých větrolamech založených v 50. a 60 letech. Na jaře 2020 proběhlo ještě na okrajích větrolamu dosázení keřů, a to hlohu obecného, ptačího zobu obecného a lísky obecné.

Již od počátku existence větrolamu je možné pozorovat významný biologický efekt vysázeného větrolamu, vyskytuje se zde bažant obecný, zajíc polní, ale také poměrně vzácná koroptev polní. Úkryt a hnízdiště zde našlo také množství menších druhů ptáků. Na kůlech oplocenek odpočívají dravci, kteří mohou přispět k redukci přemnožených hlodavců.

Výsadby proběhly s významnou pomocí neziskových organizací Rezekvítek a Veronica a také dobrovolníků z řad občanů Hrušek, Mendelovy univerzity, ale i dalších institucí a široké veřejnosti. Větrolam byl vysázen na počest lesníka a krajinného ekologa doc. Antonína Bučka, což stvrzuje také umístěná pamětní deska.

*Ing. Aneta Blažejová,
Ing. Antonín Martiník, Ph.D.*

Poučení z koronaviru

Před rokem jsem psal do Okénka článek skoro na rozloučenou. Letos je všechno jinak.

Před rokem s nevolí přijímaný e-Recept se stal letos východiskem při předepisování trvale užívaných léků bez nutnosti navštěvovat ordinaci lékaře. Jen připomínám: číslo na telefon, kde si můžete pomocí SMS zprávy vyžádat předepsání a poslání receptu je 775 265 747.

Přece jen je recept po telefonu velká záruka toho, že u lékaře nepříjete do styku s infekcí, nejen koronavirou. Můžu sdělit, že za 3 měsíce zvýšených hygienických opatření se v Hruškách prakticky nevyskytly ani jiné virové nemoci (nachlazení, rýmy, chřipky).

Do SMS zprávy je nutné napsat jméno odesílatele. Podle čísla telefonu je takřka nemožné jméno pacienta dohledat. Každopádně je lepší objednávat recepty přes SMS, nemůže dojít k záměně léku, jako se už stalo při telefonním hovoru.

Další novinka je stará několik dnů: lék předepsaný na e-Recept si můžete vyzvednout v lékárně s občanským prů-

kazem, nemusíte mít s sebou recept ani mobil, je to výhoda pro ty, kteří mají ještě starší typ telefonu.

Dík koronaviru nedošlo k zavedení elektronické evidence tržeb u lékařů. Naopak se chystá zavedení elektronických žádanek na vyšetření, to znamená, že nebude nutné si přijít pro razítko při odesílání například na mammograf, vyřídí se telefonem. I o výpis z dokumentace už nyní můžete požádat pomocí SMS. Elektronické neschopenky v ordinaci v Hruškách už fungují bez chyby.

Elektronizace sice ulehčuje práci lékařům, na druhou stranu přibýlo práce mimo ordinaci. Právě proto se omlouvám, nebudu už přijímat nové pacienty. Naopak kdo cítí potřebu odejít z ordinace Hrušky, MUDr. Bartoš v Moravské Nové Vsi a MUDr. Kupčíková na Poliklinice v Břeclavi zatím pacienty z Hrušek ještě přijímají.

Pro úplnost ještě ordinací hodiny. Jsou denně od 6.30 do 9.00 hod. Laboratoř (odběry) lze odesílat jen pondělí, středa, pátek do 8.30 hod.

MUDr. Stanislav Pospíchal, praktický lékař v Hruškách

Bohumír Zháňal (1931 - 2020)

Bohumír Zháňal se narodil 17. října 1931 v rodině veterináře v Moravském Žižkově, avšak již roku 1932 se s rodiči přestěhoval do Hrušek. Od dětství chodil do Sokola, hrál fotbal a běhal. Po únoru 1948 byl jeho otec zatčen a vyšetřován za nadržování soukromým rolníkům. Kvůli špatnému kádrovému posudku nebyl Bohumír přijat ke studiu veterinárního lékařství. Musel narukovat na vojnu k Pomocným technickým praporeům. Po šesti měsících byl díky sportovním úspěchům uvolněn a směl vystudovat tělesnou výchovu a zeměpis na vysoké škole v Brně. Přestěhoval se do Zlína a stal se reprezentantem Československa v atletice.

Na mezinárodních závodech v Moskvě roku 1959 porazil v běhu na tři kilometry překážek americké i sovětské běžce a v tehdejší čtvrtém nejlepším čase na světě zvítězil. Startoval na mistrovství Evropy 1958 ve Stockholmu a 1962 v Bělehradě a roku 1960 na olympiádě v Římě. Byl desetinásobným mistrem republiky, ve steeplechase vytvořil 2 československé rekordy a reprezentoval ve 26

mezistátních utkáních (1956 - 1965). V roce 1964 měl jet na olympiádu v Tokiu. Byl ve výborné formě. Trénoval ale tak usilovně, že dostal zánět achilovky. Důsledkem tohoto zranění bylo

ukončení kariéry vrcholového běžce v roce 1963.

Po skončení aktivní činnosti začal pracovat ve Zlíně jako trenér, byl členem výboru, dlouholetým vedoucím družstva mužů a rozhodčím 1. třídy. Působil také jako reprezentační trenér a učil na vysoké škole. Nejprve na tehdejší Pedagogickém institutu Gottwaldov, který vychovával budoucí učitele základních škol. Pak vedl katedru tělesné výchovy na nově vzniklé technologické fakultě. Byla to nejprve pobočka Vysokého učení technického v Brně, později samostatná vysoká škola, dnes Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Po roce 1989 spoluzakládal ve Zlíně vysokoškolský sportovní klub, kde byl dlouhá léta předsedou.

Bohumír „Bob“ Zháňal zemřel 16. dubna letošního roku. Jeho životní příběh, úsilí a odhodlanost necht' je příkladem nám všem. Jako vzpomínku na jeho osobu zařadíme do příštích zpravodajů jeho vyprávění pro projekt Paměť národa.

*Jaroslava Rajchmanová
(s využitím internetových zdrojů)*

Tragický osud rodiny Dychovy z Hrušek za druhé světové války

Rekonstrukce tragického osudu Romů z obce Hrušky je jedním z výstupů projektu Databáze romských obětí holocaustu v České republice Institutu Tereziánské iniciativy. Příběh je sestaven na základě informací z archivů, od pamětníků a příbuzných. Velice nápo-
mocný byl při výzkumu také hrušecký Vlastivědný kroužek.

První Romové se v obci objevili někdy ve druhé polovině 19. století. Bylo to několik lidí, kteří se živili jako kováři a nádeníci ve vrchnostenském dvoře, kde také bydleli. To dokládají nejen archivní materiály, ale také rukopisné zápisky pro nedochovanou hrušeckou kroniku, které po druhé světové válce sepsal Jan Mráz. V úvodu svého textu o zdejší rodině Kýrů napsal: „byli jsme na ni zvyklí a pro pracovitost u místních rolníků, kde vykonávali ty nejtěžší práce, jsme je měli i rádi.“ Později žili v jednoduchém příbytku u železničního náspu. Umístění obydlí nebylo náhodné - hrušečtí Romové totiž sbírali uhlí spadané na koleje z projíždějících lokomotiv a využívali je pro svou kovářskou práci, která byla vedle nádenictví jejich hlavní obživou. Později si na daném místě postavil Martin Kýr zděný domek čp. 290, za který by se dle kronikáře „nemusel stydět žádný domkař nebo chalupník.“

Někdy na počátku 20. století se ke Kýrům přistěhoval příbuzný Josef Dycha, který se v Hruškách usadil. Martin Kýr i Josef Dycha museli v době první světové války narukovat. Zatímco Josef Dycha se z bojů vrátil, Martin Kýr byl

raněn a zemřel roku 1916 v Jaroslavi v dnešním Polsku, kde je také pohřben. Jeho jméno je vytesáno spolu s dalšími hrušeckými oběťmi na pomníku padlým z roku 1925 před místní školou.

Po svém návratu založil Josef Dycha rodinu s Esterou roz. Danihelovou pocházející z nedaleké slovenské obce Čáry. V letech 1927 až 1942 se jim postupně narodili tři synové (Jaroslav, Josef a Jan) a pět dcer (Rosálie, Anna, Josefa, Marie a Helena). Spolu s nimi vyrůstal také Damián Danihel, v Hruškách známý pod příjmením Malík, ne-
manželský syn Estery. Pamětníci z řad vrstevníků a spolužáků Dychových dětí dodnes vzpomínají, jak byli členové této rodiny vzorní a pracovití.

Později dostal Josef Dycha povolení od obce, aby si postavil nový domek na obecním pozemku za vinnými sklepy v části Na zahajce, opět nedaleko železniční trati. Živil se jako kovář a zároveň spolu s manželkou Esterou a jejím synem Damiánem nádenicky pracoval u místních rolníků, mj. u sedláka Vojtěcha Hřebačky, do roku 1938 starosty obce. Kromě toho Josef Dycha vykonával drobnější nádenické práce také pro obec. Později začala Estera pracovat jako školnice na místní obecní škole.

Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava v březnu 1939 se Dychovi stali součástí nacistického tzv. konečného řešení cikánské otázky. Na počátku května 1943 byli oba rodiče i se všemi osmi dětmi (nejstarší Jaroslav měl tehdy patnáct let, nejmladší Helence nebyl ještě ani rok) deportováni z Hodonína

hromadným transportem protektorátních Romů (sestával z asi 860 mužů, žen a dětí), který dorazil do vyhlazovacího koncentračního tábora Auschwitz-Birkenau dne 7. května 1943. Všichni členové rodiny tam postupně během let 1943 a 1944 zahynuli.

Jediný, kdo se z Romů žijících v Hruškách vyhnul transportu do koncentračního tábora, byl Damián „Damiš“ Danihel zvaný Malík, kterého pravděpodobně zachránila jeho slovenská národnost. Damián měl totiž od narození domovské právo ve slovenských Čárech a na území Protektorátu byl cizím státním příslušníkem. Do konce války a nějakou dobu po ní sloužil jako pacholek u sedláka a bývalého starosty Vojtěcha Hřebačky, který se za něj zřejmě spolu s tehdejší starostou Metodějem Hrabětem u protektorátních úřadů zaručil. Později se Damián Danihel odstěhoval na Slovensko, kde založil rodinu (měl čtyři syny a dceru) a kde je pochován. Jeho potomci v současnosti žijí v Česku i na Slovensku.

Členové hrušecké rodiny Dychovy jsou jedni z tisíců nevinných obětí nacistického rasistického pronásledování osob označených za „cikány“. I po 75 letech od konce druhé světové války má stále smysl připomínat si tragické události 20. století, a tak by si také hrušecké oběti nacismu jistě zasloužily důstojnou připomínku např. v podobě pamětní desky umístěné před místní základní školou.

*Mgr. Michal Schuster,
historik Institutu Tereziánské iniciativy*

Co nového ve vlastivědném kroužku?

I přesto, že nám letošní koronavirová krize zhatila některé plány, nezapomněli jsme a přestěhovali jsme se do nového. Využili jsme prostory, ve kterých sídlila Česká pošta. Děkuji touto cestou paní starostce Janě Filipovičové a pracovníkům obecního úřadu, kteří místnosti upravili, vymalovali a pomohli přestěhovat nábytek. Až to situace dovolí, pozveme vás na den otevřených dveří a malou výstavu.

Jana Šumberová

Vzpomínka

Dnes musím, bohužel už podruhé v historii vlastivědného kroužku, napsat o naší kamarádce, spoluzakladatelce kroužku, v minulém čase. Tentokrát moje vzpomínka patří paní Aničce Zoderové.

Co napsat o ženě, která jako učitelka v mateřské škole vychovala celé generace hrušeckých dětí a vždy ji zajímalo vše, co se v naší obci dělo. Milovala folklór a byla moc pyšná na své vnučky, které ráda strojila na hody a při dalších příležitostech do kroje. Byla hlavní iniciátorkou focení krojových výšivek, z nichž vznikla kniha Krása krojové výšivky v Hruškách, která vyšla v roce 2012, a také loňské hodovní výstavy pojednávající o vývoji podlužáckého kroje.

Anička odešla nečekaně začátkem dubna a nám zbyla jen krásná, ale smutná vzpomínka.

Jana Šumberová

Před 50 lety se na svou cestu vydal „hrušecký tank“

Byla to středa 27. května 1970, když se v půl třetí ráno na svou cestu za svobodu vydal po domácku vyrobený „hrušecký tank“. Jeho osádku tvořila rodina Benešova z domu č.p. 415 - otec Vladimír, manželka Marie a děti Miroslav, Vladimíra, Dagmar a Ivo.

Vladimír Beneš žádal v roce 1968 o možnost legálně opustit republiku. Chtěl následovat svého bratra Františka, který v roce 1950 za pomoci převaděče Františka Gajdy přebrodil v lužním lese na katastru obce Lanžhot řeku Dyji a po ročním pobytu v rakouských utečeneckých táborech přesídlil do Kanady. Žádost byla zamítnuta, proto se Vladimír rozhodl pomoci si sám. Ve své dílně na dvoře rodinného domu začal vyrábět vlastní dopravní prostředek - plechem opancéřované čtyřkolové vozidlo s věží a tyčí připomínající hlaveň. Vladimír Beneš byl zručný zámečník, vozidlo vyráběl zhruba jeden rok a oficiální verzí bylo, že vyrábí „půdní frézu“. Ke zkonstruování použil rám osobního vozu Wartburg 311 a díly z vozů Aero a Tatra. Na rámu byly posazeny dva motory, sedadlo, řídicí a ovládací prvky a prostor pro osádku. Na vnitřní trubkovou konstrukci byl přivařen plášť tvořený čtyřmi vrstvami vzájem-

ně se překrývajících plechů o tloušťce 1,5 mm. Věž tvořil ocelový disk s vnitřním opláštěním, prostor mezi diskem a pláštěm byl vyplněn betonem. K věži byla připevněna „hlaveň“ - tyč sloužící nikoli ke střelbě ale k nadzvednutí drátů hraničního oplocení, které by se následně přesmykly přes vozidlo. Povrch vozidla byl opatřen kamufláží - podkladovou zelenou barvou s nanesenými barevnými skvrnami - a kódem R70 (pozn. rok 1970) provedeným bílou barvou.

Vyzkoušet funkčnost vozidla nebylo samozřejmě možné. Přípravy na odjezd dokončil Vladimír Beneš 26. května 1970. Pro výjezd vozidla z dílny vyboural tři dny před tím garážová vrata a otvor provizorně zakryl plechem. Odjezd byl naplánován na noční hodiny. Ve 2:30 hod. se dalo vozidlo s celou rodinou do pohybu. Vyjíždí z domu směrem k Břeclavi, k překonání hranice mělo dojít nedaleko Valtic. Již doma však byl u jednoho z motorů zaznamenán nepravdělný chod. I přes tuto komplikaci se vozidlu podařilo přijet k okrajové části Břeclavi, kde ale již muselo být zastaveno snad z důvodu poruchy zapalování a dobíjení. Rodina se rozhodla vrátit. Vladimír Beneš se

ještě snažil odvézt vozidlo někam do polí, jeho jízda však definitivně skončila pod železničním mostem u Staré Břeclavi.

Ke způsobu, jakým se rodina dostala zpátky domů, existují dvě resp. tři verze. Ve spisovém materiálu z pozdějšího vyšetřování jsou založeny dvě výpovědi, které se ale mírně rozcházejí. V protokolu z 28.05.1970 sepsaného v Hruškách je uvedeno, že šli podél trati pěšky domů, protokol z 19.06.1970 pořizený v Brně uvádí, že domů dojeli tak, že si od známého půjčili auto. Třetí verzí je svědectví jednoho občana Hrušek, tehdejšího zaměstnance ČD, který při nástupu do práce na drážní hradlo viděl vozidlo stát pod mostem. Tuto skutečnost však přešel s tím, že jde o vojenské vozidlo, tudíž se nemusí starat. Po delší době se přece jenom šel z mostu na stroj podívat a v raním tichu údajně slyšel z vozidla dětský pláč. Poté děti a paní Benešovou společně s několika kolegy vyprostil ven.

Z vyšetřovacích protokolů dále vyplývá, že rodina celý den očekávala, že se u nich doma objeví někdo od Státní bezpečnosti. Nikdo však nepřijel. Po rodinné diskuzi se manželka snažila manžela přesvědčit, ať jde celou věc

sám oznámit na oddělení Veřejné bezpečnosti do Břeclavi. Ještě téhož dne v 19:30 hod. Vladimír Beneš odjíždí z domu. Manželce řekl, že jde celou věc oznámit ... domů již nepřišel.

Podle jiného zdroje trvalo den (tedy středu 27. května) než se rozhodl, že odejde sám. Bylo mu jasné, že poté, co se vozidlo najde, jej odhalí. Odtáhnout vozidlo zpět tak, aby nebyl upozorován, bylo nemožné, stejně jako ho tam nechat a spoléhat na to, že ho nikdo neobjeví. Přemýšlel, co dělat, zda se sám udat, nebo utéct. Dospěl k závěru, že kdyby zůstal, stejně skončí ve vězení. Rozhodl se pro útěk s tím, že rodina se za ním později nějak dostane. Jeho večerní odjezd tedy již směřoval k hranicím.

„Čáru“ překročil u Valtic v době mezi 20:30 hod. (27. května) a 4:50 hod. (28. května), kdy byl útěk objeven. Trojice vyšetřovatelů se služebním psem Bleskem provedla ohledání místa útěku v 5 hodin ráno. Blesk při ní čenichal stopu až k osadě Úvaly. Od železničního přejezdu Valtice - Sedlec, kam Beneš přijel na dámském kole, vedla jeho trasa kolem tehdejšího státního statku směrem na Úvaly, které obešel, a vinohrady se dostal k hranicím. V zápise z akce je poznámka: „Na trase útěku nebylo mimo stop narušitele nalezeno žádných předmětů“. Přes dráty na signální stěně byly upevněny čtyři šňůry. Těmi si svázal dráty tak, aby mohl projít. Povedlo se mu to velmi dobře, slaboproudá signalizace nic nezpozorovala. Spisový materiál uvádí, že: „Svázal drátěné překážky motouzem, čímž vyřadil z provozu ženijně-technické prostředky.“ Sám Beneš později uvedl: „Věděl jsem jak na to, že se člověk nesmí drátů dotknout a ani dráty navzájem. Takže jsem prošel, aniž by mne kdokoli viděl. Pohraničníci na to přišli až druhý den ráno podle stop,“

Na poslední překážce z ostatních drátů byl však pohraničníky nalezen kus látky z rukávu jeho bundy. Příslušníci Státní bezpečnosti přišli s útržkem za manželkou s tím, že manžel nežije. „Manželka to nesla těžce“, vzpomíná Beneš. „Ráno za ní přišli a strašili ji, že jsem shořel na drátech. Pravdu se dozvěděla asi až za týden, kdy jsem napsal z Rakouska.“ Po pobytu v utečeneckém táboře v Traiskirchenu odjel Vladimír Beneš do USA a usadil se v Seattle na západním pobřeží.

Zbytek rodiny mezitím čelil útlakům Státní bezpečnosti i státu samotného. „Nikdy manžela nevidíte,“ říkali manželce. Za nedovolené opuštění republiky byl Vladimír Beneš v nepřítomnosti odsouzen ke dvěma letům nepodmíněně, jeho manželka dostala 8 měsíců s podmíněným odkladem na 2 roky.

A kdy se rodina poprvé setkala? Trvalo sedm let, než Vladimír Beneš získal americké občanství a než se podařilo dosáhnout toho, aby za ním mohla rodina vycestovat. „Bylo to neskutečně těžké. Řešilo se to přes Červený kříž až v Ženevě, nakonec se ale podařilo sloučit několik rodin, mezi nimiž byla i ta naše,“ vzpomíná Beneš. Trochu mu přitom napomohla i dobrodružnost jeho vlastního útěku. „V Americe to byl takový ohlas, že to tam bylo v novinách. Že se pokoušel utéct a tak. Lidé mu pomáhali, psali tam jejich papalášům, no tak ti se o to zajímali a tlačili na to. Za sedm roků se tam jeho manželka s děckama dostala,“ popisuje Vladimírův bratr František.

Ještě však zbývá dokončit příběh „tanku“. Vozidlo mělo být objeveno kolemjdoucím občanem. Svůj nález ohlásil tehdejší Veřejné bezpečnosti, ale protože vykazoval známky podnapilého stavu, vzbudila informace mezi příslušníky spíše humorné ohlasy. Povinnost však velela prošetřit každý případ. Po ohledání místa dospěli příslušníci k prvotnímu názoru, že se jedná o vojenské vozidlo. Nasvědčovaly tomu

nejen kvalitně provedené sváry a pancéřování, ale také blízkost vojenského cvičiště. Pohled dovnitř však jejich názor změnil. „Dráty, páky, hejblátka, nádrž z motorky a volant z osobního vozidla“, jak uvedli, svědčili pro domácí výrobu. Vozidlo bylo prázdné. Po svitání byl stroj odtážen breclavskými dobrovolnými hasiči na dvůr budovy Veřejné bezpečnosti a podroben technické prohlídce. Výrobní štítek na motoru Tatra určil majitele stroje. V evidenci silničních vozidel byl nalezen původní majitel, který jej Benešovi prodal.

Na dvoře breclavské VB zůstalo vozidlo asi měsíc. I tato krátká doba stačila k tomu, aby se stalo objektem zájmu mnoha příslušníků veřejné bezpečnosti. 6. července 1970 bylo předáno Muzeu pohraniční stráže (později Muzeum SNB, nyní Muzeum Policie ČR), kde bylo vystaveno ve dvorním traktu. Návštěvníci se však v době totality dozvídali nepravdivou historku o tom, že „tank“ zapadl někde v loukách a majitel zemřel na pohraničních zátarasech.

V roce 2009 se vozidlo na pár dní vrátilo na Moravu. Při příležitosti 20. výročí pádu železné opony se v Mikulově konala vzpomínková akce, pro jejíž účely bylo z muzea zapůjčeno. Součástí byla také konference o Železně oponě, které se měl zúčastnit i Vladimír Beneš. K tomu již bohužel nedošlo, neboť 1. listopadu 2009 zemřel.

*Jaroslava Rajchmanová
(s využitím internetových zdrojů)*

Prázdninová půjčovní doba v místní knihovně

Červenec:

Čtvrtek	03. července	15:00 - 18:30
Pátek	10. července	15:00 - 18:30
Čtvrtek	16. července	15:00 - 18:30
Pátek	24. července	15:00 - 18:30
Pátek	31. července	15:00 - 18:30

Srpen:

Pátek	07. srpna	15:00 - 18:30
Čtvrtek	13. srpna	15:00 - 18:30
Čtvrtek	20. srpna	15:00 - 18:30
Pátek	28. srpna	15:00 - 18:30

Vyznání lásky básní

Viktor Machálek pro svou manželku Růženu Machálkovou

Třicet sedm let
Z pohledu sepie - jak ohromný to věk.
Když jen pro lásku je stvořena,
od lásky umírá zmařena
od lásky šťastná - znavená
usíná - aniž by poznala svět.

Třicet sedm let
Z pohledu havrana - jak krátký to věk.
A lásky? Té havran moc nepozná
a proto musí asi žítí déle,
aspoň třikrát třicet sedm let
aby pak mohl vzdát
životu, i lásce vděk.

Třicet sedm let
Z pohledu očí mých
do očí jenom Tvých
poznávám jak krásný je svět.
A chtěl bych s Tebou žít,
ještě aspoň desetkrát
třicet sedm let.

Viktorek Machálek
zasloužil by básník
a taky laureát

Povídání šeříkové

Některé stromy obdivujeme pro jejich velikost, některé si ceníme pro jejich dřevo, jiné pro krásu květů nebo také jejich vůni. Mezi ty posledně jmenované určitě patří šeřík, nyní již odkvetlý, ale k jaru patřící tak, asi jako písek na Saharu. A nejen vůní květů je tato dřevina přitažlivá a zajímavá...

Šeřík obecný, *Syringa vulgaris*, je spíše keřem, ale najdou se i slušně rostoucí kousky, které si mohou říkat stromky či stromy. Dorůstá výšky kolem 4 až 5 metrů a v našich končinách se jako okrasný keř pěstuje již několik set let. Jeho oblast původní rozšíření bychom mohli hledat v jihovýchodní Evropě a Malé Asii. Šeřík kvete zpravidla fialovonaružovělými květy, během staletí pak byla vyšlechtěna řada zajímavých, barevně odlišných odrůd, od modré a červené po bílou, existují i šeříky žlutokvěté. Milovníci

a pěstitelé šeříků se dokonce sdružují do specializovaných společenství. Vůni šeříku netřeba připomínat, a stejně tak těžko na papíře popisovat, je silná, opojná a pro nosy citlivějších jedinců často příjemná jen den nebo dva, a pak už se těší, až odkvetne. Ale jaro bychom si bez ní těžko představovali. Plody šeříku jsou kuželovitě zploštělé tobolky pukající dvěma chlopněmi, dozrávající v září a říjnu. Zvláště starší šeříky se, někdy až „plevelně“, rozrůstají do prostoru kořenovými výmladky. Pro doplnění, šeřík patří, podobně jako třeba jasan, do čeledi olivovníkovitých a ještě více než jasan se olivám, zvláště po stránce chuťové, příliš nepodobá...

I šeřík je rostlinou léčivou, protože která není, že? Využívá se v léčivé parfumerii a aromaterapii s uklidňujícími účinky na psychiku, šeříkový olej se používá k masážím ztuhlých svalů. Čaje, tinktury a sirupy využíváme při bolestech hlavy a migrénách, bolestech v krku, angíně a zduřelých mandlích, revmatu, dně atd.

Kmeny a kmínky šeříku bývají velmi často rostlé krouceně, jako když „sa krucá hadra“. Dřevo šeříku je neobyčejně tvrdé, pevné, houževnaté. Nejtvrdějším evropským dřevem je dřevo zimostrázové (krušpánek, buxus), ale dřevo šeříku se mu svojí tvrdostí přibližuje. S užší smetano-

vou bělí a širokým hnědým, někdy hnědofialovým jádrem připomíná bílou a mléčnou čokoládu... Má celkově velice příjemný vzhled a kresbu, dlátem řezaný povrch je jakoby „mastný“, lesklý a po důkladném vyleštění a navoskování zvláště vybraných kusů více než dřevo připomíná kámen. Lze jej využít na drobné funkční i dekorativní předměty, hračky, šperky. Piliny nebo špony po soustružení příjemně voní, daly by se použít do voňavých látkových pytlíků a polštářků.

Tolik k šeříku a příště se podíváme na nějaký jehličnan.

Přeji hezké léto.

Filip Šumbera

Projekt s podporou Vínářského fondu

Den otevřených sklepů

Hrušky 2020

Sobota 4. 7. 2020

Sklepy otevřeny od 10:00 do 19:00 hodin.

Přijďte ochutnat vína vinařů z Hrušek.
Po dobu akce hraje cimbálová muzika.
Občerstvení zajištěno.

Předprodej vstupenek
wisomm.com

 vstupenky zakoupíte na
wisomm.com

Více informací na www.hrusky.net

Akce se bude konat v souladu s platnými předpisy. Více informací na www.hrusky.net a facebook (Den otevřených sklepů 2020)

Kvetoucí Hrušky

Uzávěrka příštího čísla 10.09.2020

Vydavatel: Obec Hrušky, U zbrojnice 100, Hrušky IČ 00283185 • Periodický tisk územního samosprávného celku • Číslo vydání 99 • Datum vydání 24. 6. 2020 • Místo vydávání: Obec Hrušky • Periodicita vydávání: 4x ročně • Registrační znak: MK ČR E 11689 • Názory příspěvů nemusí souhlasit s názorem vydavatele • Sazba a tisk: Tiskárna Brázda • Hrušecké okénko najdete i na internetových stránkách obce Hrušky www.hrusky.cz.